

Izišlo je još jedno priopćenje o tome kako elektrane na ugljen ne poštuju limite na svoje štetne emisije. Energetska zajednica, točnije, njezino tajništvo, objavila je godišnji izvještaj o implementaciji (Annual Implementation Report) koji pokazuje niti jedna od članica nije ispunila uvjete nacionalnih planova za redukciju emisija (National Emission Reduction Plans, NERP) u sva tri ključna zagađivača (dušikovi oksidi, sumpor dioksidi, i čestične tvari) donesenih u sklopu Direktive o velikim postrojenjima za izgaranje.

Kosovo nije ispoštovalo ograničenja ni za jedan od tri zagađivača dok su Bosna i Hercegovina i Sjeverna Makedonija zakazale u ograničavanju emisija iz sumpor-dioksida i čestičnih tvari. Ukrajinskih 67 tvornica koje potpadaju pod NERP jedva su uspjele nekako ispoštovati granice za ovu godinu, dok Moldavija uopće nije niti predala izvještaj o emisijama za 2018, a Srbija uopće nije niti donijela Nacionalni plan o redukciji emisija zbog čega je poštovati ograničenja na emisije određene Direktivom i primijeniti ta pravila na svaku pojedinačnu elektranu, što međutim ne radi, a posebno su zabrinjavajuće emisije sumpornog dioksida.

Tajništvo energetske zajednice također je istražilo preostali očekivani životni vijek elektrana na ugljen u Istočnoj Europi. Ukoliko nastave raditi na kapacitetima iz 2018. i uz očekivani životni vijek od 20.000 sati, više elektrana trebat će biti ugašeno do 2021. godine. Prva na redu bila bi crnogorska Plevja koja bi se morala ugaziti već 2020. godine osim ako ju se ne dogradi filterima za pročišćavanje. Tuzlanski Blok 4 trebao bi biti ugašen u maju 2021., nakon čega je na redu gašenje triju elektrana u Srbiji do decembra 2023. Ovo su procjene utemeljene na emisijama elektrana bez ugrađenih filtera i na razini iz 2018. Životni vijek ovih elektrana može se produžiti instalacijom i upotrebom filtera (jer već smo vidjeli na primjeru željezare u Zenici da vlasnik Mittal uopće ne koristi odavno ugrađene filtere) ili smanjenjem broja operativnih sati.

Napredujemo li svakoga dana u svakom pogledu?

Ipak, u Izvještaju koji nije javno dostupan, pa smo primorani osloniti se na podatke dostupne u priopćenju, stoji da se postotak uspješne implementacije ekoloških mjera u Istočnoj Europi popeo s 43 posto na 48 posto samo u posljednjih godinu dana. Crna Gora i dalje je lider u implementaciji ekoloških mjera, dok se za drugo mjesto bore Sjeverna Makedonija i Srbija. Također su pobrojani i prekršaji te se na prvom mjestu po broju prekršaja nalazi BiH s devet žalbi, iza koje slijedi Srbija s 5. Tajništvo energetske zajednice žali se da zemlje Balkana ne poštuju odredbe Drugog i Trećeg energetske paketa. Ovdje se nužno mora postaviti pitanje, ako europsku energetske strategiju ne poštuje Njemačka, zašto bi je poštovale

balkanske zemlje?

Naizglednu kontradikciju moguće je jednostavno razriješiti: iako Energetska zajednica primarno služi tome da proširi tržište zemalja EU na "nova" tržišta, te samim time pravila Drugog i Trećeg paketa nisu socijalno ravnopravna prema onima koji će energiju izvoziti iz EU na "novo" balkansko tržište, i našim zemljama koje će to uvoziti, obaveze na koje su naše zemlje pristale također imaju za cilj i smanjiti zagađenost naših gradova. Protekle godine imali smo više prilika svjedočiti rekordnoj zagađenosti glavnih gradova naših zemalja. Zagađenje je to koje se primarno prevodi u ogromne zdravstvene i ekološke troškove, koji s malim odmakom postaju i socijalni (grijanje) i ekonomski troškovi (skupe režije) jer svijet ide prema logici skupljeg naplaćivanja prljave energije. Upravo zbog toga, zemljama mora biti u interesu poštovati ograničenja daljnjeg zagađenja i da se napokon uhvatimo u koštac sa zelenom tranzicijom na Balkanu.

Izvor: bilten.org